GGD Gelderland Zuid

De raden van de gemeenten die participeren in de
Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland-Zuid

ons kenmerk:	GGD/DIR/23/2560/MP	afdeling:	Directie
uw kenmerk:	-	contactpersoon:	Moniek Pieters
datum:	30 maart 2023	doorkiesnummer:	(088) 144 7102
onderwerp:	Conceptbegroting GGD 2024 en de begrotingswijziging 2023	e-mail:	GGDdirectie@ggdgelderlandzuid.nl

Geachte Raad,

Overeenkomstig artikel 31 lid 1 van de gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland-Zuid, stuurt het Dagelijks Bestuur u hierbij de concept Programmabegroting GGD 2024, inclusief de begrotingswijziging 2023.

De Programmabegroting GGD 2024 beschrijft de ontwikkelingen, doelstellingen en speerpunten voor de verschillende productgroepen van de GGD voor het jaar 2024, inclusief de financiële vertaling daarvan. De indeling van de begroting is ten opzichte van de vastgestelde begroting 2023 niet gewijzigd.

Op 13 oktober 2022 heeft het Dagelijks Bestuur (DB) de Kaderbrief 2024 gestuurd aan de raden van de deelnemende gemeenten. Hiermee informeerde het DB de raden in hoofdlijnen over de inhoudelijke ontwikkelingen voor het jaar 2024 van GGD Gelderland-Zuid, de financiële uitgangspunten en de risico's voor 2024. Alle deelnemende gemeenten (14) hebben, naar aanleiding van de Kaderbrief 2024, een zienswijze gestuurd. Deze zienswijzen hebben wij verwerkt in voorliggende begroting. Een overzicht van de zienswijzen per gemeente is opgenomen in de bijlage. Hierin is ook te lezen op welke manier het DB de zienswijze heeft verwerkt in de concept Programmabegroting GGD 2024.
Een voorbeeld hiervan is het voldoen aan het Landelijk Professioneel Kader (LPK) voor de Jeugdgezondheidszorg. Dit zou een investering vragen van circa € 700.000 per jaar. Vrijwel alle gemeenten geven aan dit vooralsnog niet op te willen nemen. Het DB heeft dit punt, naar aanleiding van de zienswijzen, niet opgenomen in de begroting 2024. Pas na een eventuele aanwijzing van de IGJ zal de GGD geheel gaan voldoen aan het LPK, met een daarbij horende kostenuitzetting tot gevolg.

Centraal postadres
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen
www.ggdgelderlandzuid.nl
info@ggdgelderlandzuid.nl

Hoofdvestigingen
GGD Gelderland-Zuid

Regio Nijmegen (Nijmegen)
Rivierenland (Tiel)

Bezoekadres
Regio Nijmegen
Groenewoudseweg 275
6524 TV Nijmegen

T: (088) 144 71 44
F: (024) 322 69 80

ISO 9001 HKZ

BIC /SWIFT: RABONL2U
IBAN: NL56.RABO.030.73.24.826
BTW: NL8003.34.930.B01
KvK: 09212724

Begrotingswijziging 2023 en Programmabegroting GGD 2024

De wijzigingen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2023 worden hieronder weergegeven. Dit doen we in twee stappen:
A. Begrotingswijziging 2023 (van de vastgestelde begroting 2023 naar de gewijzigde begroting 2023)
B. Conceptbegroting 2024 (van gewijzigde begroting 2023 naar conceptbegroting 2024).

A. Begrotingswijziging 2023

Het DB heeft eerder een begrotingswijziging 2023 aangekondigd. Eind 2022 heeft het Algemeen Bestuur (AB) ingestemd met het procesvoorstel om een begrotingswijziging in te dienen voor het verhogen van de gemeentelijke bijdrage voor 2023 en verder, ter dekking van het te verwachten tekort voor 2023 als gevolg van prijsstijgingen.
De begrotingswijziging 2023 bestaat uit twee onderdelen, te weten:
a. Looncompensatie
b. Prijsstijgingen.
Deze worden hieronder toegelicht.

Ad. a.
Werkgevers en vakbonden hebben 21 februari jl. een principeakkoord over de nieuwe Cao's voor de gemeentelijke sector bereikt. Het akkoord geldt voor 12 maanden. De Cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO), waar de GGD toe behoort is/wordt hiervan afgeleid. Werkgevers en vakbonden leggen het akkoord voor aan hun achterbannen.
In de nieuwe Cao's is een salarisstijging voor iedereen afgesproken, waarbij de nadruk ligt op medewerkers in de eerste schalen in het loongebouw. De stijging voor de GGD varieert gemiddeld van ruim 12% in schaal 5 en bijna 7% in schaal 11. Ook zijn afspraken gemaakt over verlof, thuiswerkvergoeding en andere secundaire arbeidsvoorwaarden. Samen komt dit uit op een loonsomontwikkeling (incl. secundaire arbeidsvoorwaarden en sociale premies) van 9,92%. In de begroting 2023 was reeds een verhoging van 2,00% opgenomen, waardoor het verschil uitkomt op bijna 8%. Dit betekent een bedrag van € 1.621.970.

Bovengenoemde component van de begrotingswijziging 2023 geldt natuurlijk ook voor de facultatieve dienstverlening en dienstverlening o.b.v. facturen, die de GGD biedt aan onder andere gemeenten. Voor dit deel zijn contracten afgesloten met daarin afspraken over de tarifering. Maar ook daar zit een tekort in. Het DB heeft 23 maart jl. ingestemd dat de GGD, t.b.v. de compensatie voor prijsstijgingen, lopende het jaar 2023 de uurtarieven 2023 aanpast voor de facultatieve dienstverlening en dienstverlening o.b.v. facturen met 8%.

Ad b.
Zoals aangegeven in de Kaderbrief 2024 zijn er over de hele linie forse prijsstijgingen. Tijdens het opstellen van de begroting 2023 in het 1e kwartaal van 2022 waren deze prijsstijgingen nog niet te voorzien. Momenteel vallen aanbestedingstrajecten fors hoger uit en kondigen leveranciers prijsindexeringen aan gebaseerd op diverse indexcijfers, zoals het CPI-percentage. Ter illustratie: het CPI-percentage voor heel 2022 bedraagt 10%, terwijl in de begroting 2023 een indexcijfer van 1,90% voorzien was. Er zijn echter ook contracten die voor een bepaalde tijd vastliggen waardoor prijzen nog niet stijgen.
In de begrotingswijziging 2023 zijn alleen de werkelijke stijgingen opgenomen op basis van de onderliggende contracten. Er zijn dus alleen feitelijke stijgingen opgenomen en alleen het verschil ten opzichte van de index van 1,90% ten opzichte van de begroting 2023. Dit gaat om een bedrag van € 397.343. Doordat alleen feitelijke stijgingen zijn opgenomen, is de kans reëel dat volgend jaar ook een begrotingswijziging noodzakelijk is.
Gemeenten worden gecompenseerd voor prijsstijgingen.

Samenvattend:
De begrotingswijziging 2023 door wijzigingen Cao en prijsstijgingen betreft €2.019.343.

	Begroting	Cao verhoging en prijs-stijgingen	Gewijzigde begroting
Gemeenten	**2023**	**2023**	**2023**
Berg en Dal	1.506.113	137.435	1.643.548
Beuningen	1.126.492	102.894	1.229.386
Buren	968.153	81.566	1.049.719
Culemborg	1.046.631	88.178	1.134.809
Druten	812.145	74.182	886.327
Heumen	711.014	64.881	775.895
Maasdriel	906.764	69.207	975.971
Neder-Betuwe	1.075.276	98.123	1.173.399
Nijmegen	10.283.552	701.899	10.985.450
Tiel	1.500.834	126.445	1.627.279
West Betuwe	1.845.650	155.496	2.001.146
West Maas en Waal	842.069	76.915	918.984
Wijchen	1.762.146	160.956	1.923.102
Zaltbommel	1.062.400	81.167	1.143.567
Totalen	**25.449.239**	**2.019.343**	**27.468.582**

B. Conceptbegroting 2024

Hieronder worden de ontwikkelingen m.b.t. de conceptbegroting 2024 beschreven en de wijze waarop deze zijn verwerkt in de begroting. De ontwikkelingen/wijzigingen zijn als volgt gecategoriseerd:
- Continuering 2023 t.b.v. begroting 2024
- Autonome / onvermijdelijke ontwikkelingen
- Ontwikkelingen m.b.t. versterken van de organisatie
- Incidentele ontwikkelingen.

2.1 Continuering 2023 t.b.v. begroting 2024
Voor een tweetal posten (stijgende instroom Bijzondere Zorg en data- en informatiegestuurd werken) die incidenteel zijn opgenomen in de begroting 2023 wordt voorgesteld om deze te continueren in de begroting 2024. De bijdrage van gemeenten stijgt niet ten opzichte van 2023 (behoudens indexering). Daarnaast is het product Nu Niet Zwanger opgenomen in de uniforme bijdrage. Alle gemeenten nemen dit product reeds af in 2023 via een facultatieve bijdrage.

2.1.1 Stijgende instroom Bijzondere Zorg
In de afgelopen jaren is het aantal uniforme trajecten dat Meldpunt Bijzondere Zorg (MBZ) uitvoert fors toegenomen: van 742 in 2018 naar 1.517 in 2022 (de formatie is nog gebaseerd op de aantallen uit 2018).

Uniforme trajecten MBZ	2018	2019	2020	2021	2022
Consultatie en advies	245	229	325	787	948
Bijzondere Zorg-trajecten inclusief trajectregie	497	810	1.117	624	569
Totaal	**742**	**1.039**	**1.442**	**1.411**	**1.517**

In het AB is afgesproken dat er extra geld gaat naar de GGD t.b.v. verhoogde instroom in 2022 en 2023; dit is geregeld in de begrotingswijziging 2022 en in de vastgestelde begroting 2023 (€ 300K in

2023). Tevens is afgesproken door de gemeenten dat gewerkt wordt aan het terugdringen van het aantal trajecten bij MBZ, vanuit het perspectief dat de cliënt zo snel mogelijk de juiste hulp en reguliere zorg krijgt. Hiervoor is een gemeentelijke werkgroep gestart. De gemeentelijke werkgroep heeft samen met de GGD een analyse gemaakt van onder andere de toenemende instroom. Er zijn oplossingsrichtingen uitgewerkt en besproken in het RAO GGD. Het streven is om regionale afspraken te maken over de samenwerking tussen MBZ en het lokale veld, met als doel dat:

- de minder complexe meldingen sneller kunnen worden overgedragen van MBZ naar het lokale veld.
- MBZ eerder wordt ingeschakeld door het lokale veld om te voorkomen dat een situatie escaleert.
- de cliënt daardoor sneller de juiste hulp krijgt.
- en dat het aantal trajecten en de doorlooptijd bij MBZ op termijn verminderen.

Om tot deze afspraken te komen heeft de werkgroep subregionale bijeenkomsten georganiseerd met uitvoerende medewerkers van alle gemeenten en MBZ. De werkgroep vertaalt in het eerste kwartaal van 2023 de opbrengst naar regionale samenwerkingsafspraken. Naar verwachting worden de effecten van de afspraken in het laatste kwartaal van 2023 geëvalueerd.

In de analyse is geconcludeerd dat het maken van afspraken tussen MBZ en de gemeenten niet vanzelfsprekend leidt tot een gedragsverandering. Het vraagt een cultuuromslag. Tegelijkertijd is in de analyse geconstateerd dat er ook oorzaken van de stijging van BZ-trajecten te benoemen zijn, die buiten de invloedsfeer van gemeenten en MBZ liggen, zoals de wachtlijsten bij de GGZ. De verwachting is dat de oplossingsrichtingen op termijn leiden tot een afname van trajecten, maar niet volledig tot het niveau van 2018. In 2022 en 2023 hebben de gemeenten het tekort bij MBZ gedekt door middel van een incidentele extra bijdrage.

Consequenties voor de begroting
Het tekort voor 2024 (€ 312.800) wordt eenmalig gedekt/gefinancierd uit de reserve Beschermd Wonen (in beheer bij Centrumgemeente Nijmegen). Dat betekent dat de andere gemeenten een meevaller hebben.
Doordat het tekort, dat voor een groot deel een structureel karakter heeft, al meerdere jaren op rij wordt opgelost met incidentele middelen, bestaat het risico op frictiekosten (in verband met de maximale verlenging van arbeidscontracten).

2.1.2 Data- en informatiegestuurd werken

Datagestuurd werken voor de GGD is van belang om de taken effectiever en efficiënter uit te voeren, nu en in de toekomst. We zien duidelijke opbrengsten bij het ontwikkelen en gebruik van dashboards. De opbrengsten zijn zowel voor de GGD interne organisatie van belang (sturing op resultaat, optimalisatie bedrijfsprocessen), als voor de inwoners (samenhangende zorg, snelle feedback loops) en voor de gemeenten (inzicht in in- door- en uitstroom, bijvoorbeeld bij Veilig Thuis en Toegang BW/MO) waarop beleidsbeslissingen kunnen worden gebaseerd.

In onze rol als proactieve kennispartner geeft datagestuurd werken beter inzicht in samenhangende gezondheidsgegevens. Het helpt de gezondheidsmakelaars bij het adviseren van gemeenten en het organiseren van preventie in het sociale domein. Het ondersteunt de gemeenten bij het maken van keuzes in het lokale (preventieve) gezond- en veiligheidsbeleid. Ook gemeenten zijn bezig met data- en informatiegestuurd werken. De GGD levert cijfers uit de gezondheidsmonitors. Deze informatie kunnen we verder analyseren en verrijken met andere databronnen. Deze bronnen bestaan uit open data, maar ook uit data vanuit de werkvelden van de GGD, zoals jeugdgezondheidszorg, Bijzondere Zorg, Veilig Thuis etc., of data van gemeenten. Door samen met gemeenten op te trekken, kunnen we thematisch relevante data met elkaar combineren. Denk bijvoorbeeld aan gegevens over de gezondheid/eenzaamheid van ouderen koppelen aan kenmerken van een wijk en aan de inzet van een

casemanager dementie. Of door verwijzingen vanuit onze jeugdartsen te koppelen aan inzichten van jeugdhulpverlening en jeugdzorg en aan inkoopgegevens van de gemeente.
Verder zet het Integraal Zorgakkoord (IZA) en Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) in op de doorontwikkeling van een stevige kennisinfrastructuur om de publieke gezondheid in de (sub)regio's te versterken. Vanuit het IZA wordt ingezet op het ontwikkelen van regioplannen op basis van onder andere regiobeelden. En in het GALA worden gemeenten gestimuleerd om – middels de GGD – gebruik te maken van lokale en regionaal afgestemde data over de lokale en regionale gezondheidssituatie.

Relatie Meerjarenstrategie en (zienswijze op) Kaderbrief 2024
In de Meerjarenstrategie 2020 – 2023 wordt 'Informatie-gestuurde aanpak van maatschappelijke opgaven' benoemd als één van de strategische thema's. Het DB heeft aangegeven dat een structurele investering in data-specialistische kennis en infrastructuur van belang is voor de taakuitvoering van de GGD.
In de zienswijzen van gemeenten op de Kaderbrief 2024 geven gemeenten aan dit een belangrijk thema te vinden. Een aantal gemeenten is positief, zij zien toegevoegde waarde van het doorontwikkelen van informatiegestuurd werken bij de GGD. Een aantal gemeenten vraagt of het bedrag van € 175.000 naar beneden kan worden bijgesteld, omdat er al dashboards zijn ontwikkeld. Een enkele gemeente verzoekt de GGD om de ambities op dit gebied uit te stellen.

Consequenties voor de begroting 2024
Het gevraagde structurele bedrag voor data en informatiegestuurd werken (€ 175.000 + index) bestaat uit kosten voor inzet van dataspecialisten (€ 120.000) en voor data-tooling en -licenties, zoals Power BI, Swing, servers en rekencapaciteit voor data-analyse en verwerking (€ 55.000).
Het betreft een absolute minimale basis om datagestuurd werken mogelijk te maken. Dit betekent dat de bijdrage niet wijzigt ten opzichte van de begroting 2023 (behoudens indexatie).

2.1.3 Nu Niet Zwanger
Nu Niet Zwanger helpt hulpverleners om met hun cliënten een open en eerlijk gesprek aan te gaan over kinderwens, seksualiteit en anticonceptie. Zij ondersteunen hun cliënten (m/v) in een kwetsbare situatie om een bewuste keuze te maken over het moment van hun kinderwens, zodat zij niet onbedoeld zwanger worden. Het programma NNZ staat voor respectvolle manier van werken waarbij er nooit sprake is van gedwongen keuze. Het programma voorkomt onnodige instroom en verkort wachtlijsten in de jeugdzorg en leidt tot een aanzienlijke besparing van kosten voor gemeenten.

Waarom nu inzetten op Nu Niet Zwanger in de regio
Nadat NNZ in de afgelopen jaren in een deel van de gemeenten met beperkte middelen is uitgevoerd is nu het moment om het programma regionaal te gaan implementeren volgens de richtlijnen van het landelijke programma met de bijbehorende financiering. In 2023 nemen alle deelnemende gemeenten (en Mook en Middelaar) op facultatieve basis deel aan NNZ.

We verminderen de instroom in de Jeugdzorg
De doelgroep van NNZ is vaak al in beeld bij diverse hulpverleners. Door onbedoelde zwangerschap in een voor hen kwetsbare situatie te voorkomen, worden de problemen van de cliënt niet nóg complexer en hoeft er geen extra (jeugd)hulp te worden gestart. Dit bespaart veel leed én kosten. Mede daarom is NNZ opgenomen in het actieprogramma Kansrijke Start en is het een effectieve preventieve aanpak voor de conceptie. We voorkomen dat de problemen van de cliënt en in de keten complexer worden. NNZ werkt volgens een 'train de trainer' principe.

Kostenbesparing van € 600.000 per jaar
Als alle gemeenten deelnemen is de kostenbesparing minimaal € 600.000 per jaar. In de daaropvolgende jaren neemt dit bedrag cumulatief toe. In 2018 is in opdracht van de VNG een

Maatschappelijke Kosten en Baten Analyse (MKBA) uitgevoerd. Op basis van deze berekeningen heeft NNZ, ondanks de beperkte deelname in de regio, tot nu toe jaarlijks gemiddeld een kostenbesparing van minimaal € 368.280 opgeleverd, in het eerste jaar. Cumulatief is het aanzienlijk meer. Onze ervaring is dat in diverse casuïstiek ook de kosten voor pleegzorg, zware gezinsondersteuning, OTS en zelfs uithuisplaatsing zijn voorkomen (de kosten hiervan kunnen per cliënt in het eerste jaar na de geboorte oplopen tot circa € 53.000). Om de besparing van € 600.000 per jaar (cumulatief oplopend met € 600.000 per jaar) te realiseren is een bijdrage van € 233.417 nodig (dit is nagenoeg gelijk aan de facultatieve lasten in 2023).

2.2 Autonome/onvermijdelijke ontwikkelingen

Voor een aantal onderwerpen wordt door de GGD een extra bijdrage gevraagd, omdat de GGD niet gecompenseerd wordt voor ontwikkeling van het aantal inwoners in de regio. De inwoneraantallen worden alleen gebruikt als verhoudingsgetal voor de verdeling van de kosten. Hierdoor is er geen ruimte voor het absorberen van autonome ontwikkelingen.

Er is een aantal niet of zeer beperkt beïnvloedbare stijgingen die voortkomen uit bestaande dienstverlening of bestaand beleid. Bijvoorbeeld een hogere instroom, (nieuwe) wet- en regelgeving of onvermijdelijke/noodzakelijke uitzettingen in verband met toename van het inwoneraantal in de regio en de toenemende krapte en concurrentie op de arbeidsmarkt. De financiering van de genoemde onderwerpen zijn noodzakelijk om het huidige takenpakket uit te kunnen voeren.

2.2.1 Indexering

De uniforme bijdrage is geïndexeerd met 5,32% conform vastgestelde methodiek door het Algemeen Bestuur. De volledige berekening is opgenomen in de begroting.

Totaal stijging lasten € 1.461.331.

2.2.2 Crisisplan GGD

De GGD heeft een rol in de rampenhulpverlening. Het GGD Crisisplan is bedoeld voor alle buitengewone situaties (rampen en crises) die de GGD kunnen raken en die niet regulier kunnen worden opgelost. In deze situatie is afstemming en coördinatie noodzakelijk. Ten behoeve van het werken met dit Crisisplan is Opleiden, Trainen en Oefenen van cruciaal belang. Door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) is in de afgelopen jaren een lager budget beschikbaar gesteld voor de financiering van Opleiden Trainen en Oefenen (OTO) ten behoeve van crisisbestrijding. In 2023 vangt de GGD noodgedwongen het tekort binnen eigen begroting op, aangezien dit pas bekend werd na de Kaderbrief 2023.

Relatie (zienswijze op) Kaderbrief 2024
In de Kaderbrief 2024 is het tekort op deze post benoemd. Opleiden, trainen en oefenen en de coördinatie hiervan, zijn essentieel voor de crisisparaatheid van de GGD. Uit de zienswijzen van gemeenten op de Kaderbrief 2024 blijkt breed draagvlak.

Totaal stijging lasten € 40.000.

2.2.3 Wet en Regelgeving

Door wijzigingen in wet- en regelgeving is versterking van een aantal functies onvermijdelijk en noodzakelijk: a) Informatiebeheer en informatiemanagement en b) Juridische expertise. Hieronder worden deze onderwerpen toegelicht.

a) Informatiebeheer en Informatiemanagement

In 2024 worden er diverse nieuwe eisen aan de GGD gesteld:

- Archiefwet. (1) Om naleving van wet- en regelgeving te borgen dient de GGD (na toetsing door de archiefinspectie) te beschikken over een integraal overzicht van processen, documenten, bewaartermijnen en metadata; een zogeheten Documentair Structuurplan (DSP). Deze moet aangeschaft, ingericht en structureel onderhouden worden. Daarnaast dient het taakarchief geborgd te worden in procesapplicaties. (2) Ook geeft de archiefinspecteur aan dat er een visie ontwikkeld moet worden op het terrein van opzetten, inrichten, beheren en bewaken van de informatie- en archiefhuishouding. (3) De Archiefwet 2020 wordt in 2024 van kracht; deze wet dient geïmplementeerd te worden.
- Wet open overheid (Woo). Deze wet brengt een groot aantal verplichtingen met zich mee op het terrein van actieve openbaarmaking van informatie, en tot het aanstellen van een Woo-contactpersoon. Gemeenten ontvangen compensatie van de meerkosten die zij maken in verband met de uitvoering van de Woo, inclusief die voor GR'en.
- Wet elektronische gegevensuitwisseling in de zorg (Wegiz). In 2024 dient deze te worden geïmplementeerd, met als belangrijkste onderdelen de implementatie van nieuwe authenticatiemiddelen om bij cliëntgegevens te komen (vervanging van UZI-certificaten) en het verplicht realiseren van veilige digitale toegang voor cliënten tot hun gegevens middels de ToegangsVerleningsService (TVS) en de implementatie van Europese e-IDAS verordening.
- De aansluiting op landelijke registers en voorzieningen om via één bronsysteem, één gestandaardiseerd uitwisselingssysteem en één waarheid te werken. Dit bevordert de efficiëntie en effectiviteit binnen onze primaire werkprocessen. Voorbeelden van aansluitingen zijn het landelijke Zorg Adresboek (Zorg-AB) en MITZ (gestandaardiseerde landelijke elektronische toestemmingsvoorziening voor de zorg).
- Als gevolg van het landelijk coalitieakkoord moet ook de GGD de data uit haar applicaties gaan ontsluiten naar een Persoonlijke Gezondheidsomgeving (PGO), zodat geborgd wordt dat elke cliënt eigenaar is van zijn eigen (gezondheids)gegevens.

Dit vraagt onontkoombare structurele investeringen in capaciteit en in aanschaf en implementatie van verschillende applicaties, waaronder een DSP.

b) Juridische expertise

Het aantal procedures, overeenkomsten en dergelijke waar juridisch advies voor nodig is, stijgt sterk. Dat komt onder andere door de toename van wet- en regelgeving - waaronder de Wet open overheid (zie boven) en de AVG - maar ook doordat wetten snel wijzigen. Daarnaast zijn we bezig met nieuwbouw. Ook is de GGD de laatste jaren fors gegroeid (zie onder bij 'bedrijfsvoering'), waaronder door Veilig Thuis, waardoor het aantal (klachten- en bezwaarschriften)procedures en overeenkomsten met netwerkpartners en leveranciers is toegenomen. Door dit alles worden de risico's op (financiële) claims voor de GGD groter. Het werk dat dit met zich meebrengt vraagt terdege expertise. De uitbreiding van de juridische capaciteit met 0,89 fte is vele malen goedkoper dan de inhuur van (dure) advocatenkantoren waarbij tarieven oplopen tot 450 euro per uur.
De jurist adviseert het management m.b.t. het juridische aspect op onder andere het terrein van patiëntendossiers, gegevensdeling, bij gerechtelijke procedures, klachten en actieve openbaarmaking, mede in het kader van Woo-verzoeken.

Relatie (zienswijze op) Kaderbrief 2024

De noodzaak van goed informatiebeheer en informatiemanagement, en de daarbij horende structurele investeringen in capaciteit en aanschaf/implementatie van verschillende applicaties, is in de Kaderbrief 2024 genoemd. Daarnaast wordt ook de noodzaak van uitbreiding van de juridische functie in de Kaderbrief 2024 genoemd. De meeste gemeenten noemen deze thema's niet apart in hun zienswijze, maar scharen dit onder nieuwe wet- en regelgeving. Daarbij verzoeken ze de GGD om de nieuwe wet- en regelgeving zoveel mogelijk op te lossen binnen de bestaande financiële kaders en als dit niet mogelijk is om een gedetailleerd voorstel aan gemeenten voor te leggen.

Totaal stijging lasten € 159.378.

2.2.5 Bedrijfsvoering

De ondersteunende taken op het gebied van Huisvesting, ICT, Inkoop, Documentaire Informatievoorziening, HRM en Financiën en Control heeft de GGD belegd bij de afdeling Bedrijfsvoering van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ). De dienstverlening is vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst. De verdeling van de kosten van de diensten gebeurt op basis van de zogenoemde 'gemene rekening'. Dit is ingegeven doordat op deze wijze geen BTW betaald hoeft te worden. Het gevolg van die verrekening is dat de toerekening van de kosten op vaste grondslagen is gebaseerd. De toerekening van kosten (verdeelsleutel) is gebaseerd op de situatie medio 2013, het moment dat de GGD Rijk van Nijmegen fuseerde met de GGD Regio Rivierenland.

In 2022 heeft een inventarisatie plaatsgevonden naar de kwantiteit en kwaliteit van de dienstverlening van de afdeling bedrijfsvoering van de VRGZ. Daarnaast zijn er in het proces analyses gemaakt van de afdelingen en de verrekenings-methodieken. Deze waren gebaseerd op de verdeling uit 2013. Uit dat onderzoek uit 2022 kwamen onverrekende kosten naar voren, doordat de verrekeningspercentages niet meer actueel zijn. Dit gezien de groei van de GGD-organisatie ten opzichte van de VRGZ. Dit blijkt ook uit onderstaande tabel met het aantal fte per organisatie in 2014 en 2023:

FTE	2014	2023	Toename
GGD	223	340	52%
VRGZ	523	615	18%
Totaal	**746**	**955**	

Daarnaast is in de Management Letter van zowel 2021 als 2022 door de accountant een opmerking opgenomen over de inkoopfunctie. Het contractbeheer en de dossiervorming is niet voldoende, waardoor het risico op onrechtmatige inkoop aanwezig is. Ook uit de Verbijzonderde Interne Controle is deze tekortkoming gebleken. Om dit op orde te brengen is uitbreiding noodzakelijk van inkoop adviescapaciteit (begeleiding van inkoop en aanbestedingstrajecten) en capaciteit op contractbeheer. Hierbij wordt ook ingezet op signalering en betere vastlegging van gekozen procedures. Enkele gemeenten opperen in de zienswijze op de begroting 2023, om dit te beleggen bij de Concerncontroller. Deze heeft echter een toetsende functie ten aanzien van naleving van procedures (rechtmatigheid) en geen uitvoeringstaak. Dit kan ook niet vanwege de functiescheiding.

Het rechttrekken van de verrekeningsmethodiek en het versterken van de inkoopfunctie betekent een stijging van de lasten met € 323.737.

De GGD neemt de bedrijfsvoering grotendeels af bij de VRGZ. Uit een benchmark met andere veiligheidsregio's (een aantal met GGD) is gebleken dat de bedrijfsvoering VRGZ in financiële zin ruimschoots onder het gemiddelde scoort.

Naast de diensten van de VRGZ bestaat de overhead van de GGD uit contracten die voortvloeien uit de gedeelde bedrijfsvoering met de VRGZ (data, telecom, IT etc.), uit het management en een kleine stafafdeling. De totale overhead van de GGD is 24,3%[1]. De Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen hanteert voor de GR-en in het Rijk van Nijmegen een norm van 25%. Dat betekent dat de GGD (inclusief de uitzettingen benoemd in deze brief) onder de norm van de Adviesfunctie zit.

Relatie Kaderbrief 2024

De 'financiële inventarisatie op terrein van de bedrijfsvoering' wordt in de Kaderbrief 2024 genoemd.

[1] Inclusief de voorgestelde uitzettingen in deze brief.

In de zienswijzen van gemeenten op deze Kaderbrief wordt weinig ingegaan op dit onderwerp. Een klein aantal gemeenten neemt de genoemde inventarisatie en de mogelijke wijziging van het verrekeningspercentage voor de VRGZ-dienstverlening voor de GGD voor kennisgeving aan.

Totaal stijging lasten € 323.737.

2.3 Ontwikkelingen m.b.t. versterken van de organisatie

De GGD heeft zich door de jaren heen ontwikkeld. Waar na de fusie tot GGD Gelderland-Zuid in 2013 300 mensen in dienst waren, is dit aantal gestegen tot 450 begin 2023 (excl. de corona-organisatie). Veilig Thuis is in 2015 als afdeling toegevoegd en ook Bijzondere Zorg heeft een sterke groei doorgemaakt (23 fte in 2018 en 34 fte in 2023). In 10 jaar tijd zijn we 50% gegroeid, terwijl het management is gedaald van 8 naar 4 managers. Daarnaast neemt de complexiteit van de opgaven en taken toe.
Om de organisatie toekomstbestendig te maken is het van groot belang dat de GGD goed voorbereid is op vragen en taken die op de GGD afkomen; het betekent dat we voorbereid moeten zijn op 'meer, sneller en complexer'. En op schaarste van mensen en middelen.
Om de GGD toekomstbestendig in te kunnen richten, vraagt het van de GGD:

- Aparte aandacht voor GGD brede veranderfunctie.
- Verantwoordelijkheden en professionele ruimte laag in organisatie leggen.
- Korte verticale lijnen.
- Horizontale verbinding.
- Versterk integraliteit, draag zorg voor een logische en heldere clustering van taken.
- Integrale verantwoordelijkheid bij lijnmanagement.
- Een behapbare span of support.
  Een span of support van teammanagers rond 25-30 medewerkers is nodig om op een goede manier invulling te geven aan integrale verantwoordelijkheid op inhoud, financiën, interne en externe samenwerking en HR-opgaven (verzuim, vitaliteit, aantrekkelijk werkgeverschap, binden en boeien van medewerkers in een krappe arbeidsmarkt).

Dit levert vitale medewerkers op, die een grotere en kwalitatief betere bijdrage leveren (effectiever en efficiënter), die minder verzuimen en loyaal zijn aan de organisatie. En een organisatie die minder kwetsbaar is.
Dit alles betekent dat we moeten investeren in goed en aantrekkelijk werkgeverschap om een vitale, toekomstbestendige organisatie te krijgen. Concreet betekent dit formatie-uitbreiding op het brede terrein van ondersteuning en begeleiding van medewerkers.

Totaal stijging lasten € 330.000.

2.4 Incidentele onderwerpen

2.4.1 Aanbesteding kantoorautomatisering

In de loop van 2023 wordt gestart met een hernieuwde aanbestedingsprocedure voor de kantoorautomatisering/ICT, zoals de ICT-infrastructuur, applicaties, beheer etc. Zowel de aanbestedingsprocedure als de migratie die daarop volgt brengen incidenteel kosten met zich mee. Voor zover we nu kunnen overzien, gaat het om incidentele meerkosten van € 100K. Daarnaast bestaat het risico dat de dienstverlening duurder wordt ten opzichte van het huidige lastenniveau.

Consequenties voor de begroting 2024
De incidentele kosten die hiermee gepaard gaan zijn 100K (in 2024 en 2025). Het DB stelt voor om deze kosten in beide jaren uit de algemene reserve te onttrekken.

Totaal stijging lasten € 100.000.

2.4.2 Veilig Thuis: andere begrotingssystematiek
Op 15 maart 2023 heeft het AB besloten, na advies van een werkgroep met afgevaardigden vanuit de gemeenten in Gelderland-Zuid en Veilig Thuis Gelderland-Zuid, om met ingang van de begroting 2024 voor Veilig Thuis uit te gaan van een meerjarige formatiebegroting met een jaarlijkse toets op P*Q, waarbij de Q gebaseerd is op het gemiddelde aantal diensten van de afgelopen drie jaren. Tevens heeft het AB besloten om een *egalisatiereserve Veilig Thuis* op te bouwen vanaf 2023 met een maximum van 5% van de laatst vastgestelde jaarrekening, waarbij een eventueel overschot terug zal vloeien naar de gemeenten in Gelderland-Zuid en een eventueel tekort van Veilig Thuis (egalisatiereserve is 0) aangevuld wordt door de gemeenten. De egalisatiereserve wordt gebruikt voor fluctuaties in instroom, afwijkingen van de prijs en om in te kunnen spelen op incidentele vragen en ontwikkelingen. Dit in tegenstelling tot de *algemene reserve* van de GGD, die bedoeld is om risico's ten aanzien van de bedrijfsvoering op te vangen. Het AB heeft besloten om deze werkwijze na 3 jaar te evalueren.

Totaal stijging lasten € 0

Samenvattend conceptbegroting 2024:

De totale stijging van lasten van begroting 2024 t.o.v. de gewijzigde begroting 2023 is € 2.547.863. In de bijlage is een verloopstaat van de gemeentelijke bijdrage opgenomen.

C. Proces

Wij leggen de begrotingswijziging 2023 (€ 2.019.343) en de concept Programmabegroting 2024 (meerkosten € 2.547.863 t.o.v. de gewijzigde begroting 2023) voor GGD Gelderland-Zuid nu aan u voor. Graag ontvangen wij uw zienswijze over de begrotingswijziging en begroting het liefst vóór 13 juni a.s.[2]. Met inachtneming van uw zienswijze kan de begrotingswijziging 2023 en begroting 2024 in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 7 september worden vastgesteld.

De Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen regio Nijmegen zal haar advies over deze begrotingswijziging 2023 en Programmabegroting GGD 2024 eind april aan u kenbaar maken.

De GGD verzorgt op maandagavond 17 april een toelichting op de concept jaarstukken 2022 en de concept begroting 2024. Deze bijeenkomst voor de raden wordt georganiseerd door de griffie van gemeente Nijmegen in het stadhuis van Nijmegen. De gegeven toelichting op de concept jaarstukken 2022 en de concept begroting 2024 wordt opgenomen en vanaf 18 april beschikbaar gesteld voor de gemeenteraden via de website:
https://nijmegen.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/633926ad-6218-4bff-be6c-64411b33feac
Daarnaast verzorgt de GGD op 18 april een toelichting op de concept jaarrekening 2022 en concept begroting 2024 voor het RAO en de financieel ambtenaren.

De GGD is graag bereid om in uw raad of in een raadscommissie nadere toelichting te geven op de begrotingswijziging 2023, de conceptbegroting 2024 en/of de jaarstukken 2022. U kunt hiervoor contact opnemen met het directiesecretariaat van de GGD (zie pag. 1 voor de contactgegevens).

---

[2] Op deze manier kan het Dagelijks Bestuur in de vergadering van 22 juni 2023 uw zienswijze bespreken en hiermee de vergadering van het Algemeen Bestuur van 7 september voorbereiden. Mocht de raad 13 juni niet halen voor de zienswijze, dan is het verzoek om z.s.m. na 13 juni de zienswijze in te dienen bij de GGD. In uiterste geval kan de raad de zienswijze meegeven aan het betreffende AB-lid t.b.v. besluitvorming in het AB van 7 september 2023.

Met vriendelijke groet,
namens het Dagelijks Bestuur van GGD Gelderland-Zuid,

Cilia Daemen
Voorzitter

dr. ir. Moniek Pieters
Secretaris / Directeur Publieke Gezondheid

Bijlagen: Concept Programmabegroting 2024 GGD Gelderland-Zuid
Overzicht bijdrage per gemeente
Overzicht opmerkingen gemeenten n.a.v. Kaderbrief 2024.

Bijlage: Programmabegroting 2024 GGD; bijdrage per gemeente

	Gewijzigde begroting	Indexering	Crisisplan	Bijzondere Zorg	Informatie-beheer en Juridische expertise	Bedrijfs-voering	Organisatie ontwikkeling	Nu Niet Zwanger	Verhouding inwoners	Verschuiving nieuwe wijze toerekenen overhead*	Begroting
Gemeenten	**2023**	**2024**	**2024**	**2024**	**2024**	**2024**	**2024**	**2024**	**2024**	**2024**	**2024**
Berg en Dal	1.643.548	87.438	2.452	-21.259	10.528	21.385	23.599	14.307	-10.587	983	1.772.393
Beuningen	1.229.386	65.403	1.851	-16.045	7.894	16.032	17.812	10.799	-4.869	-28	1.328.235
Buren	1.049.719	55.845	1.918	-16.629	6.764	13.738	13.173	11.192	1.553	1.557	1.138.830
Culemborg	1.134.809	60.372	2.056	-17.828	7.252	14.730	14.123	11.998	-8.240	1.671	1.220.942
Druten	886.327	47.153	1.355	-11.748	5.778	11.739	13.041	7.906	10.955	-21	972.486
Heumen	775.895	41.277	1.166	-10.109	5.006	10.169	11.222	6.803	896	466	842.789
Maasdriel	975.971	51.921	1.808	0	5.900	11.982	5.501	10.548	3.480	-7.231	1.059.881
Neder-Betuwe	1.173.399	62.426	1.773	-15.376	7.615	15.467	17.068	10.348	8.442	710	1.281.872
Nijmegen	10.985.450	584.426	12.634	203.254	54.248	110.194	121.603	73.724	24.630	5.060	12.175.234
Tiel	1.627.279	86.571	2.957	-25.641	10.429	21.184	20.312	17.256	-6.767	2.402	1.755.981
West Betuwe	2.001.146	106.461	3.654	-31.680	12.884	26.172	25.096	21.320	1.523	2.968	2.169.544
West Maas en Waal	918.984	48.890	1.378	-11.948	5.877	11.938	13.263	8.041	-7.372	-22	989.028
Wijchen	1.923.102	102.310	2.882	-24.992	12.295	24.973	27.743	16.820	-16.250	-45	2.068.836
Zaltbommel	1.143.567	60.838	2.117	0	6.908	14.034	6.444	12.355	2.593	-8.469	1.240.389
Totalen	**27.468.582**	**1.461.331**	**40.000**	**0**	**159.378**	**323.737**	**330.000**	**233.417**	**0**	**0**	**30.016.440**

* Naar aanleiding van het besluit van het AB van december 2022 over de vereenvoudiging P&C producten is de toerekening van overhead gewijzigd. Hierdoor ontstaan kleine verschillen per gemeente. Zie voor verdere toelichting paragraaf 5.1.2 van bijgevoegde begroting.

Centraal postadres
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen
www.ggdgelderlandzuid.nl
info@ggdgelderlandzuid.nl

Hoofdvestigingen
GGD Gelderland-Zuid

Regio Nijmegen (Nijmegen)
Rivierenland (Tiel)

Bezoekadres
Regio Nijmegen
Groenewoudseweg 275
6524 TV Nijmegen

T: (088) 144 71 44
F: (024) 322 69 80

BIC /SWIFT: RABONL2U
IBAN: NL56.RABO.030.73.24.826
BTW: NL8003.34.930.B01
KvK: 09212724